

Завршни рачун нам је открио да је кроз текућу буџетску резерву током 2020. потрошено 14 милијарди динара динара више него што је објављено у Службеним гласницима, указао је Фискални савет оцењујући Предлог закона о завршном рачуну буџета за прошлу годину. Потрошња тог износа - а реч је о преко 110 милиона евра, на име 41 коришћења буџетске резерве, сврстана је у категорију - поверљивих докумената.

Решења о коришћењу текуће буџетске резерве објављује се током године у Службеном гласнику, често, како наводи савет – уз генеричка и неинформативна објашњења.

Поред тога, нека плаћања из буџетске резерве уопште се не објављују у том документу.

„Тек у Завршном рачуну видимо да у текућу резерву током 2020. пренето (и потрошено) око 100 милијарди динара, док је у Службеним гласницима било приказано трошење до

нивоа од 86 милијарди динара“, наводи Фискални савет.

Конкретно, како се истиче у анализи – чак четрдесет и једно коришћење буџетске резерве укупне вредности 14 милијарди динара (што је преко 110 милиона евра) сврстано је у категорију поверљивих докумената, услед чега решење о употреби није приказивано у реалном времену.

„Иако се из Завршног рачуна може сазнати укупан износ тако утрошених средстава, нема никаквих детаља о њиховој крајњој намени – чак ни у начелу. На крају, поставља се питање зашто је ознака поверљивости, поред новца који је пренешен Министарству одбране (9,2 милијарде динара), додељена додатном увећању апропријација телима ван безбедносног сектора као што су Генерални секретаријат Владе (чак 15 поверљивих решења укупне вредности 2,2 милијарде динара), Републичка дирекција за имовину (0,8 милијарди динара), Управа за заједничке послове и Министарство привреде (по око 0,5 милијарди динара)“, наводи Фискални савет.

Колико је дато за казне

Фискални савет указује да у Завршном рачуну није разјашњено по ком основу, коме и у ком појединачном износу је држава плаћала казне и пенале у 2020. години.

„У Завршном рачуну за 2020. годину приказана је само укупна сума ових трошкова, без додатних податка коме и у ком појединачном износу се плаћале казне и пенали. То је спорно будући да се ради о непродуктивном расходу који континуирано расте – у 2020. премашило 23 милијарде динара (око 190 милиона евра). Величину овог трошка најбоље можемо илустровати чињеницом да је износ исплаћен за казне и пенале у 2020. години четири пута већи него буџет Министарства за заштиту животне средине (5,5 милијарди динара) и за преко 40 одсто већи од укупне потрошње на разделу Министарства рударства (15,9 милијарди динара)“, навео је савет.

Без података о субвенцијама за инвеститоре

Ни у овом Завршном рачуну нису адекватно приказане субвенције за привлачење инвестиција.

„Ови подстицаји представљају једну од крупнијих ставки у буџету Републике (око 10 милијарди динара у 2020. години) због чега је од нарочите важности да буду транспарентно стављени на увид јавности. Међутим, Закони о буџету, укључујући и ребалансе, по правилу не садрже детаљан приказ субвенција за привлачење инвестиција па остаје непознато која предузећа добијају ове подстицаје и у ком износу, већ само укупну планирану своту“, упозорава Фискални савет.

Образложење за непотпун приказ подстицаја за привлачење инвестиција у буџету је било то да план за ове расходе исказује износ који неће нужно бити у потпуности потрошен.

„Међутим, и овај пут наглашавамо да, с обзиром на то да је 2020. година увелико завршена, а ова средства исплаћена, нема разлога да детаљан приказ подстицаја за привлачење инвестиција не буде укључен у Завршни рачун кад већ нису адекватно приказани у самом буџету“, наводи савет.

У анализи се указује и да највећи део непореских прихода није детаљније објашњен у Завршном рачуну.

„Завршни рачун показује да су непорески приходи у 2020. години наплаћени у износу од 192 милијарди динара, чиме су за око пет милијарди динара пробили план из новембарског ребаланса... Највећа одступања у односу на план забележена су и у 2020. години, баш као и раније, у оквиру групе ванредних непореских прихода (наплаћени у износу од 56 милијарди динара, од чега за око 80 одсто није могуће пронаћи детаљније информације). Конкретно, није наведено која су то предузећа и јавне агенције уплатиле добити и дивиденде држави (скоро 29 милијарди динара) и шта чини остале приходе буџета (17 милијарди динара)“, наводи Фискални савет.

Савет сматра да би из угла квалитета буџетског процеса и његове транспарентности било сврсисходно да редовни месечни извештаји и Завршни рачун, садрже информације о изворима наплате побројаних прихода.

„Ова промена је лако спроводљива имајући у виду да ти подаци већ постоје, нпр. у Извештају о ревизији Завршног рачуна коју је спровела ДРИ. Тек из овог извора може се сазнати да су током 2020. у буџет дивиденде и добит уплатили НИС, Телеком, Комерцијална банка, ЈП Србијагас и др, као и да остале приходе буџета у 2020. години доминантно чине приходи од премије у поступку продаје државних хартија од вредности и уплате средстава у буџет преко НБС-а“, истиче се у анализи.

(Н1)